

blive ved de tidligere Forhold, fra før 1908, at de to Parter skulle enes om at fastslaa Voldgiftsaftalen, men at der for saa vidt intet er at stille op, naar den ene Part vedbliver at træne Sagen og forhindrer en Overenskomst om Kompromisset, men dette hører sikkert ogsaa kun til Mulighederne og er langt borte fra Sandsynligheden.

I 1908 afsluttede de nordamerikanske Fristater ligelydende Traktater med saa godt som alle europæiske Stater, og i dem alle hedder det, at Præsidenten forbeholder sig at faa Senatets Tilslutning og Samtykke til det aftalte Kompromis. Det er altsaa ikke første Gang, at en Bestemmelse som den i den her foreliggende Traktat foreligger for den danske Rigsdag. Den fremkom første Gang, da Konventionen med de nordamerikanske Fristater forelaa her til Vedtagelse. Og saa lidt vakte den Gang dette Forbehold, som Præsidenten i Henhold til Forfatningen maatte tage, og som ganske svarer til det, der her er taget af Brasiliens Præsident, Betænkelse her i Salen, at ikke en eneste af de 4 Gruppeordførere, der anbefalede den foreslaaede Traktat, saa meget som med et Ord berørte dette Punkt. Lige saa lidt have andre europæiske Stater næret Betænkelse ved at afslutte Voldgiftstraktater med Brasilien med det her tagne Forbehold om Kongressens Samtykke til Kompromissets Fastsættelse. Jeg nævner England, som baade er klogt og erfarent i Udenrigspolitik, og som sikkert ikke i Forhandlinger med Brasilien lader sig lumpe eller tvinge til at gaa ind paa en Traktat, der skulde give England ringere Vilkaar end Brasilien, skulde binde den ene Part der, hvor den anden stod frit. Det hedder i den engelsk-brasilianske Traktat, at det er forudsat mellem Parterne, at til Fastsættelsen af Kompromisset skal Brasiliens Præsident have Samtykke, Billigelse af Rigsdagens to Kamre. Og fra Englands Side tages der for Stridsspørgsmaal angaaende England og for øvrigt ogsaa angaaende Indien intet som helst tilsvarende Forbehold. I den norske Traktat hedder det: Det er forudsat, at for saa vidt angaar Brasilien, kan den særlige Aftale ikke ratificeres uden forudgaaende Tilladelse af

den lovgivende Myndighed, og ganske de samme Bestemmelser findes i den svensk-brasilianske Traktat. Ingen Stat har altsaa fundet Betænkelse ved at slutte Konvention med de nordamerikanske Fristater og Brasilien med det Forbehold, som disse Landes Forfatning nu en Gang kræver. Hvad selve den foreliggende Traktat angaar, vil jeg benytte Lejligheden til ogsaa at udtale, at det maa erkendes, at den er langt bedre end den tilsvarende norske og svenske. Det er uomtvisteligt, og Regeringen bør komplimenteres for, hvad den atter her har opnaaet under sine Forhandlinger med andre Stater angaaende Voldgiftstraktater. Norge og Sveriges Traktater ere fra 1909, i hvilket Aar Brasilien samtidig førte Forhandlinger med Danmark, men Danmark afslog at gaa ind paa Traktaten, da der var det kendte Forbehold, som findes baade i den norske og den svenske Traktat, at „undtaget fra Voldgift er ethvert Tvistepunkt, som angaar Staternes Livsinteresser, Uafhængighed, Integritet eller Ære“, medens Traktaten ikke havde den senere Tids Tilføjelse til denne Art Traktater, at det er Domstolen i Haag og ikke den enkelte Part for sig, der sluttelig afgør, om Tvistepunktet hører ind under disse Undtagelser. Som sagt, Danmark afslog at slutte nogen Traktat paa disse Vilkaar og er nu efter fortsatte Forhandlinger med Brasilien naaet til at afslutte en Voldgiftstraktat uden nogen af disse Undtagelser, men obligatorisk for alle Tvistepunkter, hvad man altid her har erkendt for at være et meget stort Fremskridt.

Jeg kan endnu nævne et andet Fortrin, som denne Traktat har i Forhold til de med de andre nordiske Lande afsluttede Traktater. Det hedder i den norske Traktat, at „hvis en af Parterne foretrækker det, skal enhver Voldgiftssag betros en Statschef eller en venligsindet Regering eller Voldgiftsmænd udenfor Domstolen i Haag“. Det kan enhver Part forlange, og efter Ordlyden maa det ogsaa være den ene Parts Sag at bestemme, hvem denne Voldgiftsdommerskal være. I Danmarks Traktat hedder det, at Voldgiften skal være Domstolen i Haag, medmindre Parterne enes om en anden Voldgift, altsaa „Parterne“ hedder det,